

Guía Docente				
Datos Identificativos				2017/18
Asignatura (*)	Lingua e Literatura Galega e a súa Didáctica II	Código	652211300	
Titulación	Mstre: Especialidade en Educación Primaria			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
1º e 2º Ciclo	Anual	Terceiro	Obrigatoria	3
Idioma	Galego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Didácticas Específicas e Métodos de Investigación e Diagnóstico en Educación			
Coordinación		Correo electrónico		
Profesorado		Correo electrónico		
Web				
Descrición xeral				

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A1	Coñecementos básicos e específicos sobre as distintas disciplinas que ten que impartir no exercicio do seu labor profesional un mestre de Educación Primaria.
A4	Comunicación correcta, coherente e axeitada, oral e escrita para aplicala á aula e fóra dela (colegas, pais, nais, etc.).
A18	Planificar, desenvolver e avaliar procesos de ensino e de aprendizaxe de linguas axustados á diversidade cultural e lingüística do alumnado.
A19	Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar.
A20	Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa.
B7	Comunicarse de maneira efectiva nun contorno de traballo.
B8	Capacidade para elaborar discursos coherentes e organizados lxicamente.
B9	Capacidade para expoñer as ideas elaboradas, de forma oral e na escrita.
B14	Capacidade para traballar en equipo de forma cooperativa, para organizar e planificar o traballo, tomando decisións e resolvendo problemas, tanto de forma conxunta como individual.
B15	Capacidade para utilizar diversas fontes de información, seleccionar, analizar, sintetizar e extraer ideas importantes e xestionar a información.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe			Competencias do título
			A1 B7 C3
			A4 B8 C7
			A18 B9 C8
			A19 B14
			A20 B15

Contidos	
Temas	Subtemas

TEMA 1. CONCEPTOS PREVIOS

1. Definición da Didáctica da Lingua e a Literatura (DLL).
2. Que é DLL?: nacemento e consolidación dunha Disciplina universitaria.
3. Un novo paradigma de Ensino Lingüístico e Literario.
4. A investigación en DLL. Ámbitos e liñas de investigación.

TEMA 2. CONCEPTOS BÁSICOS EN DLL

1. A comunicación. Elementos básicos.
 - 1.1. A comunicación oral.
 - 1.2. LA comunicación escrita.
2. Competencia comunicativa.
 - 2.1. A competencia lingüística.
 - 2.2. Adquisición e aprendizaxe. O concepto de interlingua.
3. Competencia literaria.
 - 3.1. Competencia literaria e competencia lectora.
 - 3.2. Niveis e compoñentes.
4. Enfoque e método.
 - 4.1. Enfoque comunicativo.
 - 4.2. Enfoque da recepción.
5. Desenvolvemento curricular.
 - 5.1. A avaliación como seguimento procesual. Avaliación formativa.
6. O profesor ou profesora da área de lingua e literatura.

TEMA 3. LINGUA, ENSINO E SOCIEDADE

1. A comunidade lingüística galega. Bilingüismo social, diglosia, glotofaxia.
2. O proceso de fixación do estándar.
3. Procesos de textualización. Texto oral, texto escrito. Proceso de composición textual.
4. O texto na sociedade. O texto na Escola. Tiploxía textual.

TEMA 4. A LITERATURA E A SÚA DIDÁCTICA

1. O texto literario. Lugar e función no ensino. Produción literaria e público infantil.
2. O texto literario na Galiza. Problemática da Literatura Galega. O historicismo e o biografismo no ensino da Literatura. Periodoloxía literaria.
3. Estrutura do texto narrativo. Relato breve e relato longo. Estrutura do texto dramático. Texto poético: ritmo e poesía.

TEMA 5. LITERATURA INFANTIL GALEGA

1. Nacemento e desenvolvemento dun subxénero contemporáneo: a literatura infantil e a Galiza.

Planificación

Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
-----------------------	---------------------------	---	-------------------------	--------------

Análise de fontes documentais		0	10	10
Esquemas		0	2	2
Lecturas		0	1	1
Presentación oral		1	10	11
Proba obxectiva		3	50	53
Traballos tutelados		5	25	30
Atención personalizada		18	0	18

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Análise de fontes documentais	Achegamento crítico a distintos textos que se proporán nas aulas. Trátase dunha parte esencial da cadeira, posto que o alumno ou a alumna debe demostrar solvencia analítica á hora do manexo e achegamento a calquera documento relacionado coa materia. De aí que, seguindo este ditado, nos comezos do curso académico, o profesor ofrezca unhas indicacións previas e unha nómina bibliográfica para o manexo de fontes documentais que han ser consideradas antes da realización do achegamento.
Esquemas	Realización de esquemas ideográficos e resumos de diferentes textos propostos na aula. O resumo e a elaboración de esquemas serán de máxima utilidade para o achegamento e o desenvolvemento didáctico dos contidos apuntados na aula, de aí que se faga fincapé na redacción de esquemas ideográficos e ideogramáticos dentro do seguimento e aproveitamento bibliográfico.
Lecturas	Os alumnos e alunas deberán se achegaren a un corpo bibliográfico previamente apuntado nas aulas. Este será obxecto de diverso tratamento crítico e discusión no espazo aular. Debido, así mesmo, ao carácter da cadeira, as lecturas e os posteriores comentarios e/ou debates aulares serán de importancia vital para a cualificación global final. Un alumno ou alumna universitario e universitaria debe ler e manexar correctamente un feixe determinado de lecturas quen de o e a capacitar para un futuro ora profesional ora investigador.
Presentación oral	Dado o futuro profesional do alumnado, cómpre realizar presentacións orais e relatorios sobre calquera texto e/ou aspecto anteriormente propostos. Debido á realidade profesional que lles agarda aos alumnado, serán de vital importancia tanto as intervencións aulares como as presentacións orais, presentacións que se anunciarán e negociarán previamente e que terán a ver cos textos e o material bibliográfico.
Proba obxectiva	O alumnado contará con tres exames ao longo do curso académico: dous parciais en febreiro e maio e un final en data marcada por Xunta de Facultade. Tendo en conta o devir do resto de cadeiras que compoñen o currículo do Grao así como, noutro orde de aspectos, a posíbel inasistencia ás aulas, a proba obxectiva resumirase, de xeito tradicional, a dous exames parciais, independentes, que se haberán de superar nas convocatorias de xuño e maio. Quen non superar un deles ou os dous, poderá concorrer, en xuño, á convocatoria final, mais quen non conseguise superar unha das partes correspondentes aos dous cuadrimestres, na convocatoria extraordinaria de setembro deberá superar toda a materia, non podendo asistir a tal convocatoria unicamente cunha das partes.
Traballos tutelados	Realización dun ou varios traballos relacionados tanto coa recepción e crítica textual como a recepción e comentario lingüístico-literario, así como, por outra parte, elaboración de unidades didácticas referidas a calquera aspecto dos tratados no programa docente. Amais das tradicionais probas de avaliación, o traballo titorizado constituirá un dos agullóns máis decisivos para a cualificación do aproveitamento dos contidos da cadeira. Neste sentido, porén, o traballo ou os traballos titorizados apuntados durante o curso académico serán de gran relevancia á hora de superar exitosamente a cadeira, posto que dan índice da madurez científica de calquera alumno ou alumna. Se se negociar co grupo, pódese optar por unha avaliación de traballos titorizados segundo a opción do portafolio.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición

Análise de fontes documentais Esquemas Lecturas Presentación oral Proba obxectiva Traballos tutelados	Consistirá na solución de calquera tipo de dúbida a respecto da marcha do curso, é dicir, sobre o temario e as actividades propostas, así como sobre os posibles traballos titorizados que, ben de forma obrigatoria, ben de forma voluntaria, poidan facer os alumnos e alumnas.
--	---

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Análise de fontes documentais		Traballos de análise documental, previa lectura e recepción	10
Esquemas		Traballos de realización de esquemas sobre documentos varios	5
Lecturas		Lecturas de obras propostas ben polo profesor, ben polo alumnado	10
Presentación oral		Exposición oral, necesaria para todo e toda futura docente	10
Proba obxectiva		Exame negociado co alumnado, que consistirá na recepción de parte do material teórico co que se traballou nas aulas e nunha proba práctica	40
Traballos tutelados		Realización de traballos titorizados que se negociarán co grupo-clase	20
Outros			

Observacións avaliación

De todas as maneiras, na cualificación final da cadeira influirán variantes como a participación aular e a dispoñibilidade, isto é, o interese amosado e demostrado e un tamén amosado interese pola proposta de actividades, así como, noutro orde, a posíbel redacción de máis traballos complementares que, de ser o caso, ben poderían configurar o desenvolvemento dun xuízo que, de ser aceptado polo grupo-clase, como se ten sinalado pode basearse parcialmente no portafolio

Fontes de información

Bibliografía básica	Crystal, D. (2001): La muerte de las lenguas, Cambridge: Cambridge U.P. Martín Vegas, R. A. (2009): Manual de Didáctica de la Lengua y la Literatura, Madrid: Síntesis. Pardo de Neyra (2006): As orixes da literatura infantil galega, Compostela: Universidade de Santiago de Compostela. Souto Presedo, E. (1993): Socio-didáctica lingüística, Compostela: Laiovento.
----------------------------	---

Bibliografía complementaria	<p>Cassany, D. (1993): Reparar la escritura. Didáctica de la corrección de lo escrito, Barcelona: Graó. _____, M. Luna e G. Sanz (1994): Enseñar lengua, Barcelona: Graó. García Rivera, G. (1995): Didáctica de la literatura para la enseñanza Primaria y Secundaria, Madrid: Akal. García, J. e A. Medina [eds.] (1988): Didáctica de la lengua y la literatura, Madrid: Anaya. Giménez, G. et alii (1985): Aspectos didácticos de lengua española. Bachillerato, Zaragoza: ICE, Universidad de Zaragoza. Gómez, M. T. et alii (1990): Propuestas de interacción en el aula. Técnicas para lograr un clima favorable en la clase, Madrid: Narcea. Gonzáles Las, C. (1999): La lengua instrumento de comunicación, Granada: Grupo Editorial Universitario. Lomas, C. (1999): Cómo enseñar a hacer cosas con las palabras, Barcelona: Paidós, 2 vols. _____ e A. Osoro (1991): ¿Modelos teóricos y enfoques didácticos en la enseñanza de la lengua?, Signos, 4, Xixón: 22-29. _____ e A. Osoro [comps.] (1993): El enfoque comunicativo de la enseñanza de la lengua, Barcelona: Paidós. _____ e A. Osoro (1996 a): ¿Los objetivos de la educación Lingüística y el currículum de Lengua Castellana y Literatura?, in C. Lomas (coord.), La educación lingüística y literaria en la enseñanza secundaria, Barcelona: ICE, Universitat de Barcelona ? Horsori Editorial. _____ e A. Osoro (1996 b): ¿Enseñar Lengua y Literatura en la educación secundaria. Orientaciones para la elaboración de proyectos curriculares y programaciones de aula?, in C. Lomas (coord.), La educación lingüística y literaria en la enseñanza secundaria, Barcelona: ICE, Universitat de Barcelona ? Horsori Editorial. _____ e A. Osoro (2001): ¿De la lingüística aplicada a la educación lingüística implicada. Formación del profesorado y cambios in las aulas de lengua?, Textos, 27, Barcelona: 8-27. _____, A. Osoro e A. Tusón (1992): ¿Ciencias del lenguaje, competencia comunicativa y enseñanza de la lengua?, Signos, 7, Xixón: 26-53. _____, A. Osoro e A. Tusón (1993): Ciencias del lenguaje, competencia comunicativa y enseñanza de la lengua, Barcelona: Paidós. Lombría, J. (1997): ¿El marco normativo y curricular de la lengua y literatura?, in J. Serrano e J. E. Martínez (coords.), Didáctica de la lengua y literatura, Barcelona: Oikos-Tau. Medina Rivilla, A. (1988): ¿Didáctica de la Lengua?, in J. García Padrino e A. Medina (dirs.), Didáctica de la Lengua y la Literatura, Madrid: Anaya. Medina Rivilla, A. (1989): Didáctica e interacción en el aula, Madrid: Cincel. Meix, F. (1994): ¿Teorías literarias y enseñanza de la literatura?, Textos, 1, Barcelona: 53-64. Mendoza Fillola, A. (1994): Literatura comparada e intertextualidad, Madrid: La Muralla. _____ [coord.] (1998): Conceptos clave en Didáctica de la Lengua y la Literatura, Barcelona: SEDLL ? ICE, Universitat de Barcelona ? Horsori Ediciones. _____ [coord.] (2003): Didáctica de la Lengua y la Literatura para Primaria, Madrid: Prentice Hall. _____ e A. López Valero (2000): ¿Didáctica de la Lengua y Literatura Españolas?, in L. Rico e D. Madrid (coords.), Fundamentos didácticos de las áreas curriculares, Madrid: Síntesis. _____, A. López Valero e E. Martos Núñez (1996): Didáctica de la Lengua para la Enseñanza Primaria y Secundaria, Madrid: Akal. Pardo de Neyra, X. (2005): Aproximación a la poesía. Consideraciones y metodología crítico-didáctica sobre comentario de textos, Mérida: Rox Ediciones. Rodríguez López-Vázquez, A. (1997): ¿Problemas didácticos en torno al mito de Don Juan?, in VV.AA., Actas das I Xornadas de Didáctica da Literatura, Compostela: Servizo de Publicacións da Universidade de Santiago de Compostela: 31-40. Rodríguez López-Vázquez, A. (2000): ¿Aspectos de didáctica de la Literatura?, in E. Rigaud Felices, G. Núñez Ruiz e M. J. Martín Granados (coords.), De Educación Lingüística y Literaria, Almería: CSI?CSIF ? Universidad de Almería: 61-92. Searle, J. R. (1980): Actos de habla, Madrid: Cátedra. Seco, M. (1963): El comentario de textos, Madrid: MEN. Segre, C. (1985 b): Principios de análisis del texto literario, Barcelona: Crítica. Sobejano, G. (1973): El comentario de textos, Madrid: Castalia, 2 vols.</p>
------------------------------------	--

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Comentarios de Textos Literarios/652211285

Literatura Infantil e Xuvenil/652211342

Materias que continúan o temario

Lingua Galega/652211107

Lingua e Literatura Galega e a sua Didáctica/652211210

Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías